

ויצקר, ארנסט פון (1882-1951)

(Ernst Von Weizsäcker). דיפלומט גרמני. ו' נולד בשטוטגרט לפקיד בממשלת וירטמברג. במלחמת-העולם הראשונה היה קצין בצי של גרמניה וב-1920 החל לעבוד במשרד החוץ. בעבודתו גילה ו' חוסר עקביות בהשקפותיו הפוליטיות. הוא מתח ביקורת על הדיפלומטיה של הקיסר וילהלם II לפני המלחמה, שלל את הפאן-גרמניזם, את מדיניות הסיפוחים ואת מלחמת הצוללות הבלתי-מוגבלת, ועם זאת סבר ו' שגרמניה לא היתה האשמה העיקרית בפרוץ מלחמת-העולם הראשונה. למרות שלא האמין באגדת 'נעיצת הפגיון בגב', רצה ו' לשים במהירות קץ לפיצויים, לכיבוש חבל הרינוס בידי בעלות-הברית ולפירוק גרמניה מנשקה. הוא מתח ביקורת על שר החוץ גוסטאב שטרזמן ועם זאת תמך ב'מפלגת העם הגרמנית' (Deutsche Volkspartei) של שטרזמן. למרות סלידתו מהדמגוגיה של הנאצים ומקיצוניותם מונה ו' ב-1938 למנהל כללי של משרד החוץ, שבראשו עמד יואכים פון ריבנטרופ, באותה שנה שבה יזם המשרד את גירוש היהודים אזרחי פולין. ב-1938-1939 שאף ו' לווייתורים מבעלות-הברית, ועם זאת גם רצה שהן תהיינה תקיפות דיין כדי להניע את גרמניה לנהוג בהיגיון. למרות התנגדותו להתקפה על פולין, לכיבוש נורווגיה, למתקפה בחזית המערב ולפלישה לברית-המועצות, לא הפסיק ו' מעולם לשרת את המשטר שכה התנגד למדיניותו. ו' ייחל להדחת היטלר, אך שאף למנוע מגרמניה את התבוסה ההכרחית לשם השגת מטרה זו, ורצה לשמור על הישגיו של הרודן. מעורבותו של ו' במדיניות הנאצים כלפי היהודים התאפיינה בפעולות מנוגדות. הוא התנגד למאסרם של יהודים אזרחי מדינות צפון-אמריקה ודרומה, אך לא התנגד למאסר יהודים בשטחים שכבשו הגרמנים באירופה משום שלא היה חשש מפני פעולות תגמול נגד גרמניה. בהזדמנות אחת ציין ו' שמשרד החוץ מעדיף תמיד את ה'חלופה היותר רחמנית' במדיניות כלפי היהודים. כאשר שאלו הס"ס אם היו למשרד החוץ התנגדויות כלשהן לגבי גירוש יהודים מצרפת לאושוויץ, שינה ו' את נוסח התשובה והשיב שמשרד החוץ 'לא העלה כול התנגדות' במקום הנוסח 'לא היתה לו כול התנגדות'. ביוני 1942, כאשר ביקש ראש ממשלת סלובקיה וויטך טוקה שהגרמנים יגבירו את לחצם על ממשלתו כדי לסייע לו להמשיך לגרש יהודים מסלובקיה, שינה ו' את הנוסח וכתב שהפסקת הגירושים 'תגרום הפתעה', במקום הנוסח 'תותיר רושם שלילי' בגרמניה. בדרכים דו-משמעיות כגון אלו ניסה בעת ובעונה אחת לשרת את מולדתו ולשמור על טוהר מצפונו.

ב-1943 מונה ו' לשגריר גרמניה בוטיקן. נראה שבאוקטובר 1943, כאשר פורסם הצו בדבר גירוש 8,000 מרומא, העביר ו' התראות שהגיעו לקהילה היהודית. הוא גם הזהיר את הממונים עליו בברלין כי מאסרים 'על מפתן ביתו של האפיפיור', עלולים להניעו לצאת נגד גרמניה, וכי אין ספק שבעלות-הברית ינצלו את הדבר בתעמולתן. ואולם, כדי למנוע הצהרה

מצד האפיפיור שתזיק לגרמניה, גם הזהיר את הוטיקן שמחאה מצד האפיפיור תחמיר את המצב.

אחרי המלחמה עמד ו' לדין בפני בית-הדין הצבאי בנירנברג באשמת פשעים נגד השלום ונגד האנושות. ההאשמה בפשע נגד השלום בוטלה לאחר ערעור. ההאשמה בפשע נגד האנושות התבססה על הדברים שכתב, כי משרד החוץ לא העלה כול התנגדות לגירוש יהודים. ו' נידון בגין אשמה זו לחמש שנות מאסר.

ב-1950, לאחר שריצה 18 חודשי מאסר, שוחרר ו'. הוא פירסם ספר זכרונות אפולוגטי.

ב-1984 נבחר בנו, ריכרד פון וייצקר, לנשיא הרפובליקה הפדרלית של גרמניה.